

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 11817

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

1833

P O L E M I C I .

1834

bus seruetur &c. Adnegetitur de-
nique, quae primo, ut videtur,
loco poni debebat, Instru&gio pro
nostro (Ferdinandi) fidi&lo
Leonardo Straussen Consiliario et
prefecto nostro in Brisaco eius vi-
delicet negocij quod ipse nomine
nostro tractare et expedire debet,
apud generosum Joachimum Mar-
chionem Brandenburgensem prin-
cipem Elefthorem. Incipit: Pre-
fatus noster Consiliarius hinc di-
scedere propinquiore via et tempo-
re quidem primo &c. Data est: in
civitate nostra Vienne. X. Janua-
rij. Anno 39. Illustrat Fasciculus
hic illa, quae ad hoc tempus
apud Sleidanum, Goldastum, Hort-
lederum, Lunigium &c. legun-
tur.

XI. fol. 157. *Intellectus Pro-*
phetie et uerborum Esai& Prophetie,
uaticinantis. Apprehendent
septem mulieres virum unum Sep-
tem Mulieres Exegetae nostro
septem gratiae Spiritus sancti
sunt.

XII. fol. 163. Iterum Excerpta
Biblica.

XIII. fol. 169. Confutatio Epistolae ad Lutherum Ferdinando Rom. Regi adfictae hoc Titulo: *Ablainung aines erdichten Lute-*
riscchen brieff, durch Johannem Dymophanium beschrieben Anno do-
mini M. D. XXXVIII. Dedicatur Magistratibus quinque Pagorum Catholicorum in Helvetia videlicet: Lucern, Schweytz, Vri,
Vnderwalden vnd Zug, et incipi-
t: Fureneme, Hochgeachten, lieb berrn vnd guete fr&nd. Der Hailig sunt Peter hat meis ge-

sagt In seiner andern Canonic &c.
Nota est commentitia illa Epis-
tola, quam primus promisse di-
citur Polycarpus Lyserus a Bern.
Raupachio, qui eam latine et ger-
manice exhibit in mantissa T. II.
Austriae Evangel. N. I. ad p.
32. nequaquam tamen ejus γνωστο-
των patronum agit. Eam jam
1538. in vulgus sparsam fuisse
docet praesens Confutatio, quae
inter alia neque Ferdinandum
1537. Oeniponte in Tyroli fuis-
se, neque unquam Conscientiae
arbitrum ex Ordine Minorum ha-
buisse adfirmat, quod utrumque
eae Literae mentiebantur. Libel-
lus totus legi meretur, sed finis
deficit. Quid, si Johannes Faber
sub Johanne Dymophanio latitat?
Epistola ipsa an. 1783. rursus
obtrusa rursus conficta ostenditur
in T. I. Freymuth. Betracht. &c.
Augustae 1784. 8.

XIV. fol. 193. *Johannis Fa-*
bri Iudicium de Riegeri cuius-
dam Libello Zwingiano inscrip-
tum: Kurze vnderricht vnd ab-
lainung uber N. Riegers Zwingli-
schen Yersal. Ipsi Fabri manu
passim interpolatum et refectum
est, dirigiturque ad Ferdinandum
Regem, qui Fabri sensum expe-
tierat. Damnat vero hic et re-
fellit ea, quae in Libello circa
sacram Caenam et cultum Ima-
ginum erronea notaverat.

CCCCLXI.

Codex chartaceus lat. germ. ²⁶⁹
Sec. XVI. Folior. 254. f. conti-
net varia ad Religionis in Ger-
mania

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 11817

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

1835

C O D I C E S

1836

*mania negotium pertinentia, a Jo-
banre Fabro Ep. Viennensi, ut
videtur, collecta, et quidem: I.
Noua de Lutheranorum et Zwing-
lianorum conuentu babito in Smal-
cald. excerpta de literis cuius-
dam Doctoris. Sequentis Ten-
ris: Principes et status protestan-
tes iterum celebrarunt in Smal-
calden conuentum et in eo super
ceremonijs concordiam fecerunt,
qua in parte Zwingiani coacti sunt
Lutheranis multa concedere maxi-
me inter cetera quod attinet ad
imagines. Consensere Zwingiani,
ut imagines Crucifixi et Apostolo-
rum denuo erigerentur. Præterea
quandam recognitionem non longe
a Confessione distantem, omnibus
his, qui Sacramenti communionem
habere uolunt. Et desuper ut
unusquisque in Ecclesia absolutio-
nem accipiat. Et reciproce Lu-
therani debent ab ecclesijs amoue-
re imagines eorum Sanctorum, quo-
rum in Biblicis scripturis, nulla
uel mentio uel memoria fit. Quia
uero nos Augustani usque buc
edoëti sumus et didicimus, omnes
ceremonias una cum imaginibus im-
pias esse, Proin formidandum est
uebementer, quod difficile hæc
eruentur ex animis populi, et quod
non sine scandalo possint ea obtine-
ri. Sequuntur dein Pacta Conven-
ta per Articulos. Ita de Eucha-
ristia: Ecclesiastici corrigant missæ
dedecorosos abusus et stolidas su-
perstitiones. Amputetur consuetu-
do sacrificantium ob numulos &c.
Ad an. 1540. haec pertinent;
itaque ad calcem adscriptum
est: *Lutheranorum Decreta Anno**

*1540. oblata F. regi Gandaui 20
Aprilis.*

*II. fol. 7. Confessionis Inuictiss.
Imperatori Carolo Quinto per ali-
quot Principes et status Imperij
in Augusta Vindelica exhibite cum
Lutheri et Lutheranorum Dog-
matibus nouisque false religionis
ritibus Compendiosa Collatio Au-
thore Joanne Fabri Episcopo
Viennen. Ex Gandauo Inclita
urbe Flandriæ Anno MDXL.
mense Aprili. Ratio Opusculi est,
ut cuivis Asserto Confessionis Au-
gust. adponatur ex Acatholico-
rum Scriptis unum alterumve Af-
fertum contrarium. Non invenio
laborem hunc in Cat. Operum
Fabri neque typis editum putem.*

*III. fol. 23. Confessio Zwing-
lianorum in Comitijs Augusten.
Cæs. Maiestati oblata. 1530. Est
Scriptum IV. Civitatum Argenti-
nae, Constantiae, Memmingae et
Lindaviae, ut Cod. CCCCLIII.
quem adi.*

*IV. fol. 44. Ad invictissimum
Cæsarem Ferdinandum de summe
necessario tollendis ex catholica ec-
clesia abusionibus ad reformatum
totum ecclesie corpus, quod alio-
quin nullam sit unquam pacem ha-
biturum. Per Fridericum Nau-
seam Doctorem. Mirum, Ferdi-
nandum hic Cæsarem dici, quem
titulum nonnisi anno 1556. ver-
gente adsumit, Nausea jam
1552. vivis exempto, Tractatu
vero hoc ante an. 1541. conscripto,
quo demum Job. Fabro
ad Infulas Vien. successit. Cete-
rum vide, quae de eo ad Cod.
CCCCXCV. notavimus.*

V.

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 11817

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

1837

P O L E M I C I .

1838

V. fol. 86. absque titulo *Annales Francorum* vulgo *Eginbar-do* tributi, ad quorum calcem legitur: *Exemplar huius libri inuenimus in Bibliotheca Monasterii del Becco* (Beccum, Le Bec, de quo *Gallia Christ. T. XI. col. 216.*) ord. S. Benedicti Rotomagen. dioc. quod quidem uetustissimum erat, et situ carieque confectum ac sine principio inuentum mense Januario 1540. Scriptum Maio. Cum Librarii manus eadem sit, quae supra in Opusculo *Job. Fabri Gandavi* dato, certum mihi fit *Fabrum* sub anni 1540. principium e *Belgio* ad illustre illud *Coenobium*, in quo olim *Lanfrancus* et *Anselmus* claruerant, procurrisse, hocque Thesauro potitum fuisse. Num *Αὐτογεαφον* etiamnum ibidem extet, non liquet. *Bouquetus* saltem, qui post *Herm. Nuena-rium*, *Just. Reuberum*, *Franc. Pithoeum*, *Marq. Freberum*, *Andr. Quercetanum* et *J. Mich. Heineccium* hos *Annales* inter *Scriptt. Rer. Francic.* partim T. V. col. 196. partim T. VI. col. 174. edidit, ejus non meminit. Quod porro *Faber* ait sine principio inventum, de duorum solum annorum D. CC. XLI. scilicet et XLII. defectu intellige; ab anno enim XLIII. usque ad D. CCC. XXIX. ut in impressis inoffenso pede decurrit. Cum vero in *Bibliotheca Aug.* plura extent ejus *Exemplaria* ms. inter *Codd. Historicos*, ut jam *Lambe-cius L. II. C. 5. p. 401.* nota-vit, amplior ibi erit de eodem

loquendi occasio. Hic solum specimen aliquod praesentis *Cod. a Bouqueti* edit. variantis addam. Anno DCCXLIII. noster *He-rochseburg* (fortasse *Heresburg*) pro *Hochsigburg.* DCCXLVI. *Cassinum castrum* pro *Cassinam ar-cem.* DCCXLVIII. *Baioariorum* diucatum pro *Baioariam.* DCCLIII. *Rinum* pro *Rimi.* *Iuburg* pro *Viburg.* *Regi* — nuntius uenit, pro *Regi* — nuntium accepit. DCCLV. ad ipsas montium clu-sas pro *angustias* quas clusas vo-cant &c.

VI. fol. 151. sub titulo *Re-ges francorum* sequitur Series Chronologica a *Pharamundo* us-que ad *Ludovicum VII.* expositis in margine annis Christi et ad-jectis annis regiminis, hoc ini-tio: *Pharamundus marcomiris fi-lius gentilis annis circiter XX* regnauit. Anno christi 400. *Clo-dio XX.* 427. *Meroueus XII.* 450. *Hildericus filius eius XX.* &c. Hanc seriem excipit altera *Ducum Normannorum* a *Rollone* ad *Guilelmum dictum Conquesto-rem*, quae incipit: *A morte Ca-roli Imperatoris usque ad annum quo Rollo Normanniam intravit 60 et unus annus transferunt &c.* Demum adjecta est brevis *Nar-ratio de quatuor Clotharii I. filiis*, maxime de *Sigiberto*, ejus uxore *Brunechilde* et eorum poste-ris usque ad pugnam inter *Theo-debertum* nepotem et *Clotharium II.* ejus avunculum a. 600. ad *Antifiodorum.* Incipit: *Tempore quo Longobardi Italiam inuase-runt id est anno 568. ab incarna-tione*

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 11817

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

1839

C O D I C E S

1840

tione domini mortuo Clothario regge francorum filii ejus id est Ari-bertus, Gunthramus, Hilpericus, Sigisbertus regnum francie quadri-farie regnabant &c. In fine fit mentio de destructione Coenobii S. Benedicti in Cassino, quae in an. 582. incidit. Facta in his omnibus constant, frequenter tam-en hallucinatur Chronologia. Particulas has in Codice Beccensi Annalibus adtextas a Fabro re-pertas fuisse, vero simillimum est.

VII. fol. 154. *Precipue Differentie inter puram christianamque Doctrinam euangelij et idolatricam papisticorum Doctrinam. Philippus Melancthon 1540.* Sunt Articuli XVI. quorum primus incipit: *Prima Differentia de uno christo et fide. Christiana Doctrina. Euangeliū docet quod christus (Deus) nobis ex ineffabili misericordia filium suum ibesum christum misit &c. Papistica Doctrina. Contra Papiste nihil dicunt de fide. sed econtra docent dubitan-dum an sit remissio &c. Vix ad-ducor, ut credam autorem Melanchthonem, qui Catholicorum doctrinam melius certe novit.*

VIII. fol. 158. *Danielis Cordati Cilien. Artium ac philosophiae M. Hebraicarum Grecarumque Literarum I. V. Candidati Au-thoritate Rhomanorum Pontificis Summi Caesareaque Maiestatis PR. Contra villacen. perfidos Con-natus.* Sequuntur Sententiae aliquot latine, hebraice, graece, germanice, et literis, ut ait au-tor, a se ipso inventis. Libellus

ipse germanica lingua ad Joha-nem Fabrum Ep. scriptus est ru-dissime quidem et perobscurè, ut nil insolens aevo illo, quo multi linguarum eruditarum peri-tissimi maternaे vix tria verba eluētabantur. Queritur in eo Cor-datus, se a Mauricio Welzero Carinthiae Praetore (*Landesver-weser*) Civibusque Villacensibus, quorum Syndicum egerat, reli-gionis catholicae ergo multis la-cessitum injuriis, carcere 40. Hebdomadum maceratum, dam-noque mille nummum aureorum adfectum, justitiamque Ferdinandi Rom. Regis implorat. Actum Viennae 20. Apr. 1540. et sub-scriptum: *Daniel Hertzig oder Cordatus gewesner Statschreiber zu Villach.*

IX. fol. 168. *Acta in Comitiis Augustanis 1530. in caussa Religionis ab Hieronymo Vebo Cancellario Badensi submissa Fer-dinando Rom. Regi 6. Maii 1532. lingua partim germanica, partim latina. Praeit Epistola Vebi ad Regem, in qua singula ex Prothocollis suis, ut ait, ex-tracta Instrumenta enumerantur, quorum indicem subjicere oppor-tunum duxi:*

Erstlich Acta der sieben von den stenden, vnd sieben von Pro-testirenden Chur vnd Fürsten Ver-ordneten Fürsten, Theologen, vnd Juristen.

Zum Andern, was von Dreien aufs den stenden vnd dreyen aufs den Protestirenden darzu verord-net underredt worden.

Zum

Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 11817

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. I. Pars II. Wien 1794.

1841

P O L E M I C I .

1842

Zum Dritten auszug auss obgemelten, worin man concordirt vnd verglichen gewesen in obgemelten Vnderreden.

Zum virten Articuli in quibus discordatum est sermone latino.

Zum Fünften Summarischer Auszug der virzebenden vnd volgends der sechs verordneten.

Zum Sechsten die Priuat vnd vnuorgriffen Vnderhandlung auff anbringen von weiland her Georgen (Truchsess von Walpurg) seligen vnd mein doctor Veussen in teutscher sprach.

Zum Siebenten lateynischer Begriff solcher mittel, wie die Bap. Heil. legato firbracht worden.

Zum Achten der Bap. Heil. legati lateynische antwurt.

Zum Neunten, wie der Protestirenden verordnete solche mittel abgeschlagen, vnd her Georgen seligen und meine antbwurt darüber inen geben.

Zum Zehenden ein vnuorgriffter (Vorschlag?) von wegen meines gn. Fürsten vnde bern Marggraf Georgen zu Brandenburgk weilandt her Georgen seligen und mir übergeben.

Zum Elfsten zwey letzte ungeuerliche Beduncken, wie doch eine zeitlang ein fridlicher anstand gemacht werden mochte, ob dazwischen Vniuersale Concilium ausgeschrieben würde. Nit firgeschlagen.

Zum Zwelfften ein ungeuerlich neben verzeichnis ethlicher Punkten wie underhandlung möch-

te mit den Protestirenden intra tempus Concilij firgenommen werden, welches aber auch nicht firgeschlagen ist.

Zum Dreizehenden vnd Letzten ein Summarium, warauff alle Zweispraltung zu Augspurg gestanden, das man sich nit vergleichen kundt in Teutscher sprach.

Haec itaque omnia, quorum quaedam jam Coelestini Historiae Comit. August. quaedam Actis publicis aliis inserta sunt, deinceps ordine se consequuntur.

X. fol. 241. Scriptum Legatorum Electorum, Principum, Statuum et Civitatum August. Confessioni additorum porrectum Ferdinando Regi in Conventu Hagenoae 1540. 24. Julii. germanicum. Excusatio absentiae Principum, Consensus in Colloquium de Pace Ecclesiae alibi habendum, Querela de temporis brevitate &c. prout recenset Ill. Seckendorfius Hist. Luth. T. II. L. 3. Seit. 21. §. 79. prius Scriptum 21. Jul. exhibitum, cuius nostrum paene recapitulatio est.

CCCCLXII.

Codex chartaceus lat. Sec. 710
XVI. Folior. 32. 4. inscriptus est: De infinitis Ecclesiae Catholice Malis, atque eorum Causis et Remediis Due Epistolæ conscriptæ et dedicatae — — Ferdinandi Archiduci Austriae, Duci Burgundiae, Styriae, Charinthia et Carniolæ &c. Domino ac principi